

АНТРОПОНІМИ В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ ГАЛИНИ ПАГУТЯК (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ «УРІЗЬКОГО ЦИКЛУ»)

Лілік О. О., Сазонова О. В.

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

У статті проаналізовано склад антропонімів у романах «урізького циклу» Галини Пагутяк. Досліджено риси мистецького стилю письменниці та художньо-ідейні особливості романів «Урізька готика» і «Слуга з Доброміля»; простежено їх вплив на формування онімного простору.

Стверджено, що найбільшою групою онімів у романах є антропоніми. Окреслено чинники, які зумовлюють склад антропонімів у творах «урізького циклу» Галини Пагутяк. Серед них, зокрема, жанрово-родові особливості, традиції слов'янського найменування, специфіка світогляду авторки, її творчого задуму, джерела творів, історична й життєва основа романів, особливості часо-просторової організації, на якій побудовано сюжетно-композиційну канву.

Розглянуто основні групи антропонімів у порівняльному аспекті із визначенням їх функцій у кожному з художніх текстів і відповідно ролі для реалізації мистецького задуму. У процесі дослідження з'ясовано, що в літературній антропонімії Галини Пагутяк переважають такі модельні структури: двочленні – «пан та ім'я» або «пан та прізвище», «ім'я та прізвище», «ім'я та прізвисько», «ім'я та по батькові», «назва члена родини та ім'я», «професія та ім'я»; одночленні – спадкові іменування, лише ім'я або прізвище. Закцентовано на тому, що жіночі антропоніми з огляду на особливості образної системи становлять значно меншу групу порівняно з чоловічими. З-поміж жіночих антропонімів переважають одночленні (лише ім'я) або двочленні (ім'я та населений пункт чи професія).

Виокремлено групу антропонімів, які репрезентують «імена історичних осіб», «культурологічні імена», використані з метою часового маркування та моделювання персонального художнього світу. Доведено, що антропонімічні одиниці – це струнка система, завдяки якій реалізується ідейно-художній задум прозаїка.

Ключові слова: антропонім, роман, «урізький цикл», онім, онімний простір, художній текст.

Lilik O. O., Sazonova O. V. Anthroponyms in the Halyna Pahutiak's literary discourse (on the material of the novels of the "Urizian cycle"). In this article the composition of the anthroponyms in the novels of the "Urizian cycle" by Halyna Pahutiak was analyzed. The authors investigate the features of the writer's artistic style and the ideological peculiarities of the novels "Urizian Gothic" and "Servant from Dobromil", define how they influenced the formation of the onymic space. O. Lilik and O. Sazonova argue that the largest group of onyms in the novels is anthroponyms.

The authors prove that the composition of anthroponyms in the works of the "Urazian cycle" by Galina Pagutyak depends on many factors, namely: genre-generic features, traditions of the Slavic name, the specifics of the author's worldview, her creative idea, sources of works, historical and vital foundations of novels, features of the time-spatial organization on which the story-compositional canvas is constructed.

Researchers analyze the main groups of anthroponyms in novels comparing the specifics of their functioning in each of the literary texts and defining their role for the implementation of the literary conception. In the process of the research it was found out that in the anthroponym's system of Galina Pagutyak the following model structures dominate: two-component – "mister and name" or "mister and surname", "name and surname", "name and surname", "name and patronymic", "family member name and name", "profession and name"; one-component – hereditary names, only the name or surname. The article emphasizes that female anthroponymies constitute a considerably smaller group, compared to men due to the peculiarities of the figurative system. Among female anthroponyms are dominated by one-component (only name) or two-component (name and locality or profession).

It is revealed that a separate group of anthroponyms is represented by "names of historical persons", "cultural names" used for the purpose of time marking and modeling of the personal artistic world. The authors argue that anthroponymic units are a harmonious system through which the ideological and literary conception of the prose writer is realized.

Key words: anthroponym, novel, "Urizian cycle", onym, onymic space, literary text.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Предметом сучасних мовознавчих досліджень в Україні стають особливості онімотворчості окремих вітчизняних письменників. Увага науковців до проблем лінгвістики тексту загальною та літературною ономастики зокрема зумовлена сучасними культуроосвітніми процесами, активним розвитком когнітивного напрямку дослідження

зв'язків між мовою та текстом, а також антропоцентричного підходу щодо їх взаємних впливів. Тому актуальності набуває твердження О. Потебні, що «слово слугує лише точкою опори для думки і що нові точки прикріплення, добуті думкою, лише підсилюють її ріст» [8, 116], тобто слово у творі стає засобом вираження знань про навколишній світ у процесі комунікативної та художньо-естетичної

діяльності. Посилений інтерес до авторських власних назв пояснюється тим, що їх вибір, використання та внутрішня форма належать до семантично-характеризувальних, стилістично-маркованих, експресивних елементів творчості письменника, тобто, по суті, є яскравою ознакою його ідеостилу. Структура власної назви, її варіативність та характерні ознаки дають підстави для висновків стосовно індивідуального онімного стилю автора та особливостей його онімної творчості. Саме власні назви є тим суттєвим елементом авторських мовних засобів, що дає змогу об'єктивно оцінити авторське бачення події, персонажів, дійсності, його мовну картину світу та ідейно-смысловий рівень художніх творів. Цікавим є й питання культурної площини власних назв у художніх творах: як і всі мовні одиниці, оніми відображають особливості сприйняття дійсності певним народом і є ключовим складником його мовної картини світу. Усі зазначені аспекти відкривають широкі дослідницькі перспективи, особливо в контексті творчості сучасних українських письменників, яка на сьогодні фактично залишається не дослідженою науковцями. Одним із таких представників сучасної української літератури є Галина Пагутяк, автор багатьох містичних романів і дитячих книжок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідники художньої доробки Галини Пагутяк (В. Агеєва, І. Біла, В. Габор, М. Жулинський, Р. Мовчан, Є. Нахлік, В. Панченко, Н. Синицька) відзначають нестандартність світогляду письменниці, своєрідне поєднання реалістичних і фантастичних елементів у її прозі, глибокий психологізм та інтелектуалізм, національну автентичність. Окремі аспекти онімотворчості мисткині висвітлювали такі дослідники, як-от: Л. Семак (аналіз контекстуальної синоніміки), Н. Лісняк, С. Панцьо (дослідження функціонально-стилістичних особливостей антропонімів). Однак на сьогодні бракує студій, присвячених особливостям функціонування антропонімів у літературних текстах «урізького циклу» письменниці.

Формулювання мети і завдань статті. Мета статті – аналіз літературно-художніх антропонімів творів «урізького циклу» (романів «Слуга з Добромиля», «Урізька готика») Галини Пагутяк з екстраполяцією на антропонімію як, з одного боку, важливий складник індивідуально-авторської творчої палітри прозаїка, а з іншого – репрезентант зв'язку митця з культурно-історичним контекстом у діахронії та синхронії.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Літературна ономастика є вторинною стосовно загальної ономастики, отже, має з нею низку спільних ознак [6, 15–24]. Проте різниця полягає в тому, що в будь-якому творі автор сам творить онімний простір, а отже, закономірності використання онімів залежать безпосередньо від авторської позиції. У контексті нашого дослідження зазначимо, що онімний простір входить у загальну образну систему і відображає загальну специфіку творчості автора; він ілюструє взаємозв'язки між онімами, їхнє становлення та функції. Ще однією важливою характеристикою літературного оніма є зміна його функціонального наповнення, тобто номінативна

функція замінюється стилістичною. Ономасти вважають, що предметом дослідження в поезії оніма є поетонім – ім'я в літературному творі (у художньому мовленні, а не в мові), що виконує, крім номінативної, характеризувальну, ідеологічну і стилістичну функції, вторинні стосовно реальної онімії, з притаманною йому рухомою семантикою [4; 6].

Дослідники ономастичного матеріалу в художніх текстах одноставні з тим, що праця письменника в доборі власних назв – це досить складний і водночас важливий творчий процес, який відбувається під впливом низки інтралінгвальних та екстралінгвальних чинників, а саме: жанрово-родових особливостей, специфіки світогляду митця, його творчого задуму, джерел творів, історичної основи, хронотопу, на якому побудована сюжетно-композиційна канва [5; 6].

У процесі дослідження онімів насамперед варто брати до уваги, що кожен народ має свою територію та антропосистему, і саме національна традиція визначає онімічну символіку. Окремою галуззю дослідження для антропонімістів є вивчення власних імен українців у художній літературі, де зосереджено увагу на соціальну умотивованість антропонімів, способи та засоби проявів емоційно-експресивних відтінків власних найменувань, цілісної організації тексту. Як уже зазначалося, власні назви в художніх творах стають також вагомим засобом відтворення національної символіки. Саме як певні концептуальні одиниці, вони виявляють здатність до втілення авторського задуму, слугують асоціативним фоном у розгортанні сюжету твору, передають особливості національного і місцевого колориту, відбивають історичну епоху, у якій відбуваються події тощо.

У цьому контексті зазначимо, що романи Галини Пагутяк «Урізька готика» і «Слуга з Добромиля» поєднані спільним топосом: дія романів відбувається на Львівщині, звідки родом і сама письменниця. Для неї Уріж і Добромиль – це особливий хронотоп, власний світ, чітко окреслений просторово і ніби «законсервований». Щобільше, цей світ – лише для обраних, для тих, хто тут народився: «...чужому тут було зле» (1, 3). Диалогія поєднана не тільки спільним топосом, а й образною системою. Сюжет «Урізької готики» творять містичні персонажі: селянин Петро та його син Орко, «роджені опирі». Їхні спроби протистояти власній демонічній природі виявляються марними, урешті-решт вони «потинають» так званих «зайвих» (на думку опирів) мешканців Урожа, для того щоб мати змогу залишити село й виїхати до Америки. Роман «Слуга з Добромиля» містить оповідь про 800-річну боротьбу галицьких лицарів Ордену Золотої Бджоли (переважно опирів) з Драконом (воеводою, згодом капітаном НКВС).

Письменниця своїм найкращим романом вважає твір «Урізька готика»:

«Написаний за мотивами розповіді Франка про спалення упирів у селі Нагуєвичах 1830 року. Мене ця розповідь настільки вразила, що переслідувала кілька років. Написала його тою мовою, якою була написана та давня оповідь. І Василь Габор (письменник та видавець. – О. Л., О. С.) мені сказав, що, читаючи, не міг відрізнити, де там Франко, а де я.

Писала тою мовою, якою розмовляють у моєму рідному Урожі та Нагуєвичах – ті села розділяє між собою лише шість кілометрів» (1, 3).

Аналіз художньо-ідейного змісту творів Галини Пагутяк дає підстави для висновку, що її творчість характеризується значним впливом фольклору, а саме народних переказів та легенд містичного гатунку, – у її творах постійно присутні образи персонажів потойбічного світу. Літературознавці наголошують на поєднанні у творах «урізького циклу» ознак містично-філософського, метафоричного, героїчного фентезі, готичної прози, історичного роману [2]. Сама письменниця на запитання про містичні елементи відповідає:

«Думаю, вона (містика – О. Л., О. С.) прийшла не відразу. Хоча містика мене все життя оточувала. Я родом з містичного Урожа. З дитинства дуже уважно слухала, що говорять навколо. Містика прийшла до мене через історію, якою я дуже цікавилася: слухала різні оповіді, хоч і не могла розпитувати детальніше про те, що чула, бо таке було виховання. Тепер дуже багато всього втрачено, хоча за останні роки по крихті децю дозбирала» (1, 3).

Працюючи з індивідуальним стилем письменниці, А. Артюх виокремлює такі характерні його риси – вільне оперування часовими вимірами, тяжіння до множинності часо-просторових моделей, відтворення трагічного світосприйняття персонажів, порушення проблеми духовної деградації й морального зубожіння сучасного суспільства. «Мотиви самотності, відчуженості, покинутості, конфлікт митця з дійсністю тощо в її прозі провідні» [1, 12]. У цілому, як слушно зауважує Т. Тебешевська-Качак, творчості Г. Пагутяк, що починається у 80-ті роки ХХ ст., властиві «неординарний художній світ, індивідуальний стиль, жанрові імпровізації та спроби експериментування, синтезування традицій і новаторства» [9, 51]. Усі ці ознаки вплинули й на формування онімного простору у творах «урізького циклу» Галини Пагутяк, а також особливості функціонування антропонімів у них.

Аналіз фактичного матеріалу дав підстави для висновків, що найбільшою групою онімів є антропоніми. У назву одного з романів винесено ім'я головного героя роману – Слуга з Добромиля. Зазначимо, що воно відображає художньо-ідейний зміст роману, оскільки детермінує життєве покликання героя, його екзистенційну місію. А. Артюх вибір імені вважає ключовим моментом самоідентифікації головного героя в довколишньому світі [1, 9]. Варто зауважити, що упродовж розвитку дії головний герой кілька разів змінює ім'я, зокрема під час хрещення він обирає собі християнське ім'я Сильвестр. У прийомній родині йому дають ім'я – Сівач, яке було пов'язане з особливим умінням засівати зерно так, щоб його не викльовували птахи (3, 104). Проте авторка дає своєму герою не просто ім'я Сівач, а Сівач Позичений, оскільки, по-перше, у родині він жив тимчасово, а по-друге, його часто запрошували засівати поля односельців, «позичали» його. За аналогією з іменем головного героя утворені імена інших героїв роману – Купець з Добромиля, Купець з Перемишля. Походження

цих назв має історичну основу, коли за відсутності прізвищ люди для ідентифікації й виокремлення додавали до імен назви населених пунктів чи свою етнічну належність. Г. Бучко, досліджуючи структурні моделі прізвищ Бойківщини, зазначає, що на антропонімійну систему бойків впливали особливості їхнього суспільно-політичного розвитку і географічного положення території. Прізвища виникали шляхом закріплення за громадянами на основі певних юридичних актів кінця XVIII–XIX ст. тих лексем, які функціонували в ролі додаткових (при імені) засобів ідентифікації особи з давніх часів. <...> Таким чином, поняття прізвищ фактично збігається з поняттям творення тих додаткових засобів ідентифікації особи, які закріплювалися як спадкові іменування [3, 16].

Саме тому в романах Галини Пагутяк здебільшого трапляються двочленні антропоніми. Проведений аналіз засвідчив, що письменниця віддає перевагу формулі «ім'я та прізвище», а також «ім'я та по батькові». Наприклад, в романі «Слуга з Добромиля» репрезентовано такі власні імена: Гриць Воцалак, Розалія Ступак, Дмитро Паска, Клементій Фатараш, Стефан Страшівський, Семен Лозина, Іван Миронців, Петро Онишкевич, Филип Красицький, Марічка Звіринська, Ганна Олексин, Василько Будзиків. У романі «Урізька готика» теж бачимо подібну ситуацію: Петро Безуб'яків, Митро Кімаків, Юліан Стеблинський. Наголосимо, що посесивність у прізвищах є вказівкою на те, чий син – Кімаків, Олексин, Будзиків, Миронців. Це дає змогу дослідникам аналізувати функціонування цих антропонімів у контексті західноукраїнського ономастикону, водночас семантика та структура прізвищ Стеблинський, Страшівський, Звіринська вказує на польське походження.

Зазначимо, що стосовно людей, до яких народ ставився з повагою, письменниця вживає формулу «ім'я та по батькові» – зазвичай це були представники інтелігенції. Окрім того, пояснюємо це тим, що ці герої діють у період 40-х років ХХ ст., коли така форма звертання була звичною. У романі «Слуга з Добромиля» їх двоє: Адам Вікентійович, лікар-психіатр; Олексій Іванович, головний лікар Добромильської лікарні, комуніст і фронтвик, до якого колега ще звертається «пане Олексію». В «Урізькій готичці» форма називання «пан та ім'я» або «пан та прізвище» трапляється значно частіше, зокрема: пан Юліан, пан Стеблинський, пан Болеслав, пан Гнат, панна Емілія. Здебільшого таке звертання свідчить про відповідний соціальний чи професійний статус і адресоване шанованим односельцям – учителю, клочниці, фотографу.

Окрім того, у романі «Урізька готика», на відміну від «Слуги з Добромиля», спостерігаємо формулу, що позначає родинні зв'язки між героями і має вигляд «назва члена родини та ім'я», наприклад: вуйко Митро, син Орко, небіжка Марія, сестричка Оріся, Митрова жінка Текля. Очевидно, письменниця використовує таку формулу антропонімів як традиційну для буковинського села та з метою увиразнення зв'язків між образами твору.

Деякі герої в обох художніх текстах позначаються за допомогою формули «професія та ім'я»: корчмар Лейба, санітари Федь та Йосип, пастух Андрей, копачі Петро, Микита, Іван, завгосп Стефан (Степан), ворожбит з Бусовиськ. Особливо виразно в романах «Слуга з Добромиля» й «Урізька готика» авторка зображує образи ченців, які конкретизує й ідентифікує за допомогою статусу та імені, наприклад: молодий послушник Ілля, якого ще у творі називають Ільком; послушник Йоан; брат Самуїл; отець Теофіль; брати Павло й Никодим; Хома, якого поза очі називали Хомою Невіруючим; Чернець Антоній; Лука; брат Атаназій, Кирило, Святий Онуфрій.

Одним із головних персонажів роману «Урізька готика» є отець Антоній, чи єгомосьть Антоній, про якого авторка пише, що він «...був єдиною і найвищою духовною інстанцією в Урожі» (2, 17). Уже з перших сторінок він постає як свій для містичного, незвичного, готичного Урожя, бо народився тут, прожив усе життя, і село не відпустило його до монастиря. Священик так само сумний, як і Уріж, у якому похорон більше, аніж весіль. Він, сам того не відаючи, «уподібнився Урожю, тому темному старому організмові, що сам себе лікував, заривав у землю й оплакував» (2, 18). Цікаво, що Галина Пагутяк в одному з інтерв'ю зізналася, що сама не знала, що в Урожі жив реальний прототип Антонія – священик на прізвище Драгус, який вів записи про село та його жителів (1, 3).

Значно рідше в романі «Урізька готика» трапляються одночленні антропоніми, наприклад, героїв чоловічої статі називають лише за прізвищем (Безуб'як, Волощук), водночас використовує автор і множинну прізвищеву форму на позначення родини: Безуб'яки, Винницькі, Ільницькі, Страшівські (2). Можна це пояснити тим, що дія відбувається фактично в межах одного населеного пункту, а отже, це може бути звична формула, під якою людину чи родину знали односельці. Подібного ми не спостерігаємо в іншому із досліджуваних романів.

Досить часто герої мають лише ім'я, наприклад: у романі «Слуга з Добромиля» є такі антропоніми: Савка, Онисько, Грицько, Гриць, Остап, Петро, Микита, Іван, Тиміш, Тимко, Мисько; у романі «Урізька готика» – Петро, Орко, Дмитро, Стефан, Гнат, Болеслав, Гриньо (Гривко), Дмитруньо, Петрусь, Гарась, Орисуня, Влодко, Ісусик, Антось, Гарась.

С. Панцьо, Н. Лісняк зазначають, що особовим іменам властива регіональна співвіднесеність з конкретним антропоніміконом. Імена, прізвища, імена по батькові відображають колорит описуваної місцевості, особливості тутешнього антропонімікону [7, 187]. На нашу думку, авторка здебільшого звертається до розмовного, повсякденного варіанту імені. Уважаємо, що це пов'язано з такими фактами: по-перше, бажанням авторки достовірно передати атмосферу буковинських сіл, особливості народного укладу; по-друге, демонструванням того, що згадані герої належать до нижчих верств суспільства, до яких не виявляли особливої поваги односельці (у тексті знаходимо характеристику «бідний парубок Онисько»).

Підтвердженням є те, що панського дворянського, як людину поважну, називають Леонтієм. Проте така форма може використовуватися для найменування дітей, як зменшувально-пестлива, наприклад: Василько, Орко. Як наголошують мовознавці, приклади чоловічих імен з кінцевим *-о* є особливою західноукраїнською регіону [3].

Значно меншою за обсягом є група жіночих імен. Ймовірно, це пояснюється тим, що у творах відсутні яскраві жіночі образи, вони в основному відіграють другорядну, фонову роль. У тексті твору «Слуга з Добромиля» подибуємо такі оніми: Олена з Ляшків Мурованих, Настя Вовк, Марія з села Вовчого, кухарка Ганна, яку ще називають Ганнусею, Оля, дружина повстанця (3). Бачимо, що переважає просто ім'я або ім'я, яке поєднується з назвою населеного пункту. В «Урізькій готичі» подано такі жіночі імена та прізвища: Текля, Настя, Бабійка, Гафія, Регіна, Марися, кухарка Юстина, Ривка (2).

Найбільш неоднорідним пластом ономастикону художніх творів Галини Пагутяк є імена історичних осіб, знакових постатей зі світової історії, зарубіжної літератури. Як зазначає Т. Тебешевська-Качак, важливою особливістю творчості письменниці є символізація, тобто тяжіння до творення і використання символів для моделювання персонального художнього світу [9, 57]. Символізм закладений і у власних назвах. Зокрема, у романі «Слуга з Добромиля» натрапляємо на імена історичних осіб, що пов'язано з особливостями часово-просторової організації тексту, наявністю історичної сюжетної лінії. Ці поетоніми автор вживає як у прямиому, так і в переносному значенні, і вони є ознаками, притаманними описуваній епосі, штрихами до загальної характеристики персонажів. Авторка звертається до подій XIII–XVI ст., у контексті яких згадує про князя Льва Даниловича Галицького, який виступає водночас і як реальна особа, і як часовий маркер. Загалом згадуються князі Галицького та Волинського князівств для позначення певної епохи і відтворення атмосфери доби: волинський князь Роман Мстиславович (помер 1205 р.), батько Данила Галицького; Юрій Галицький або Юрій Львович, син Льва Даниловича; король Даниїл, батько Лева Даниловича. Окрім того, з подібною ж метою згадуються також і Моравські Гербути, відомий шляхетський рід (3, 184). Помічаємо (правда, побіжно) і знакові постаті зі світової історії, зарубіжної літератури для позначення окремих явищ. Наприклад, з метою характеристики інтелектуального рівня персонажа роману «Слуга з Добромиля» названі Маркіз до Сад та Зигмунд Фрейд; радянський лейтенант порівнюється з давньоримськими імператорами Калігулою і Нейроном, які відомі своєю жорстокістю. У негативному значенні постає воевода і господар Влад Цепеш (граф Дракула), який фактично є родоначальником опирів, а отже, безпосередньо пов'язаний із художньо-ідейним змістом та образною системою роману. Подібну ситуацію спостерігаємо і в «Урізькій готичі»:

«Звісно, корабельний агент не читав ні Штірнера, ні Ніцше, і то добре, бо хтозна якого переродження зазнала би його бідна душа» (2, 34).

Про загальну ерудицію головного героя – інтелегента та шляхтича Юліана Стеблинського – свідчать й інші антропоніми в тексті: Доктор Фауст, Фрейд, Юнг, Ребрандт, король Артур (2, 52).

Висновки і перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Загалом окреслене дає підстави для висновку, що на формування ономастичної Галини Пагутяк вплинули як інтралінгвальні, так і екстралінгвальні чинники, серед іншого: естетико-світоглядна позиція авторки, опертя на традиції слов'янського найменування, творчий задум, жанрові особливості, історична й життєва основа романів, специфіка їхньої часо-просторової організації.

У процесі дослідження з'ясовано, що в літературній антропонімії Галини Пагутяк переважають такі модельні структури: двочленні – «пан та ім'я» або

«пан та прізвище» (пан Юліан, пан Стеблинський), «ім'я та прізвище», «ім'я та прізвисько» (Гриць Воцлак, Розалія Ступак, Петро Безуб'яків, Митро Кімаків), «ім'я та по батькові» (Адам Вікентійович, Олексій Іванович), «назва члена родини та ім'я» (вуйко Митро, син Орко), «професія та ім'я» (жорчмар Лейба, отець Теофіль); одночленні – спадкові йменування (Сівач, Кулець), лише ім'я (Ісусик, Антось). Окрему групу представляють «імена історичних осіб» (Роман Метиславович, Юрій Галицький), «культурологічні імена» (Маркіз до Сад, Доктор Фауст, Влад Цепеш). Проаналізовані антропонімічні одиниці – це струнка система, завдяки якій реалізується ідейно-художній задум прозаїка. Вона є важливим джерелом для аналізу авторської концепції світобачення, а тому потребує подальших розлогих досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Артюх А. В. Проза Галини Пагутяк : герметичність як домінанта індивідуального стилю : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / А. В. Артюх. – Київ, 2009. – 19 с.
2. Бондар-Терещенко І. Українські упирі – найкращі у світі? / Ігор Бондар-Терещенко // Дзеркало тижня. – 2009. – № 30. – 15–21 серпня. – С. 13.
3. Бучко Г. Історична та сучасна українська ономастика : [вибрані праці] / Ганна Бучко. – Чернівці : Букрек, 2013. – 455 с.
4. Калінкін В. До визначення статусу поетики оніма як наукової дисципліни / Валерій Калінкін // Проблеми слов'янської ономастики : [зб. наук. праць]. – Ужгород, 1999. – С. 54–60.
5. Карпенко О. Ю. Когнітивна ономастика як напрямок пізнання власних назв : автореф. дис. ... докт. філол. наук : спец. 10.02.15 «Загальне мовознавство» / О. Ю. Карпенко. – Київ, 2006. – 33 с.
6. Карпенко О. Ю. Літературна ономастика : [зб. статей] / О. Ю. Карпенко. – Одеса : Астропринт, 2008. – 328 с.
7. Панцьо С. Є. Функціонально-стилістичні особливості антропонімів у творах Галини Пагутяк / С. Є. Панцьо, Н. І. Лісняк // Інформаційні технології в освіті. – 2009. – № 9. – С. 185–190.
8. Потебня О. О. Естетика і поетика слова : [збірник] / О. О. Потебня. – К. : Мистецтво, 1985. – 302 с.
9. Тебешевська-Качак Т. Художні особливості прози Галини Пагутяк (жанрово-стильовий аспект) / Тетяна Тебешевська-Качак // Слово і час. – 2006. – № 9. – С. 51–58.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Пагутяк Г. Письменник мандрує / Галина Пагутяк // Літературна Україна. – 2011. – № 13. – 31 берез. – С. 3.
2. Пагутяк Г. Урізька готика : [роман] / Галина Пагутяк. – К. : Дуліби, 2009. – 352 с.
3. Пагутяк Г. Слуга з Доброміля : [роман] / Галина Пагутяк. – К. : ПП «Дуліби», 2010. – 336 с.